

ADDENDA ET CORRIGENDA

INTRODUCTION

- 14 In n.13, add: For a bibliography and history of the dictionaries of containing JBA, see now: S. Brisman, *History and Guide to Judaic Dictionaries and Concordances*, Ktav Publishing House, Hoboken, NJ 2000, pp. 1–14 (Medieval Hebraic Lexicography), 49–62 (Elijah Levita and the Christian Hebraists), 103–114 (Aramaic and Talmudic-Rabbinic Dictionaries).
- ib. In n.15, read: This dictionary was first published in 1639 or 1640, and a second edition edited with additional material by B. Fischer, was published in Leipzig in 1875.
- 16 In n.29, add: The Sol and Evelyn Henkind Talmud Databank of the Lieberman Institute has now (January 2003) released a CD-ROM containing 279 textual witnesses of tractates of the Babylonian Talmud, including the texts of all of the principal manuscript witnesses used in the present dictionary, received from the Academy of the Hebrew Language.
- 25 To the Abbreviations, add:
- Afr W. Wright (ed.), *The Homilies of Aphraates*, London 1869
- CMB D. Levene, *A Corpus of Magic Bowls, Incantation Texts in Jewish Aramaic from Late Antiquity*, London 2003 [quoted by number and line]
- IOS *Israel Oriental Studies*
- JB1 v. Lidz, JB (text volume)
- JSIJ *Jewish Studies, an Internet Journal*
(<http://www.biu.ac.il/JS/JSIJ>)
- ML v. Lidz, ML
- MPar Midle Parthian
- NADQ G. Khan, *The Neo-Aramaic Dialect of Qaraqosh*, Leiden 2002
- Pal Palmyrene
- PAT D.R. Hillers & E. Cussini, *Palmyrene Aramaic Texts*, Baltimore & London 1996
- 31 In 1.20, for: Rabbinowicz, read: Rabbinovicz.
- 34 In 1.17, for: D. Sperber, *Greek ...*, read: D. Sperber, *A Dictionary of Greek ...*
- 35 HDJNA was cited from a typescript and has now been published as: Y. Sabar, *A Jewish Neo-Aramaic Dictionary*, Wiesbaden 2002.
- 48 In 1.2, for Shaked, Food ... [forthcoming], read:
Shaked, Food Idem, Between Iranian and Aramaic: Iranian Words concerning Foodin Jewish Babylonian Aramaic, with Some Notes on the Aramaic Heterograms in Iranian, *IJ* 5 (2003) 120–137.
- 53 In 1.29, read: 99–163.
- 67 In 1.13, read: M. Kasher.

DICTIONARY

- 72a **אב** n. In l. 14, add: < Akk *abu* AIOA 114.
- 73a **אבא דאימא** n. In l. 8, add: Ma **דאם** MD 1.
- ib. **אבא** n. In l. 27, add: perh. < Akk *inbu* AIOA 58.
- 74a **אבובא*** n. In l. 25, add: (cf. Akk *ebbūbu* AIOA 47).
- 77a **אברנים** n. In l. 40, for: Shaked, Food [forthcoming], read: Shaked, Food 124.
- 86b **אוובא** n. In l. 5, add: < Mlr *āvān* ISK 90.
- 88a **אוריא** n. In l. 7, add: ובסים אוריה (GN)'s climate is pleasant *Ket* 104a(1).
- 89a **אוכפא** n. In l. 47, for: Geon expl.: ... [AC 1:82], read: R.N.: לאו היינו מושב ואינו מרכב לאו האיכוף אלא גברא דאוכפא דבהדי דרכיב מחית ידיה עליה והוא הסרגא שהוא סומך בו כשהוא רוכב על הסרגא או על האיכוף והוא נקרא גברא דאוכפא (the word מְרַכֵּב [Lev 16:9] is not מוֹשֵׁב [cf. ib. 6] and is not a saddle, but מוֹשֵׁב, i.e. when a man mounts (an animal) he places his hand upon it, viz. the saddle, upon which he supports himself when he mounts on the סרגא or the איכוף and it is called גברא דאוכפא [Ar (AC 1:82, acc. to ed. Pesaro)].
- 92a **אונקא** n. The entry should be replaced by the following
אונקא n.m. a cut of meat (< Akk ^{uzu}*unqu* AHw 1422 [NB]) sg. האי בר בי רב ד(ו)ז(ב)ין. The expl. of אונקא Ber 44b(37) as ליבובי(א) אונקא let the student of the *be rav* who buys a piece (of meat) buy the '-cut *Šab* 140b(22) [Var: עונקא Ar (AC 6:226)]
 Geon. expl.: ערבי קורין לצואר עונק והוא מקום שחיטה. AC ib., i.e. عُقُق. The expl. of אונקא Ber 44b(37) as ענאק מאעו OHP ib. 113:11, i.e. عَنَاقِ young she-goat, goat, must refer to the above pass. in *Šab*. The word is glossed in Ar ib. and in the edd.: דאית ביה תלתא.
- 90b **אומצא** n. In l. 38, for: Shaked, Food [forthcoming], read: Shaked, Food 125.
- 94a **אורחא** n. In l. 8, for: Sy ארְחָא read: Sy ארְחָא f., pl. ארְחָאֵא LS 47, Ma עוהרא f., pl. עוהראתא MD 343.
- 101a **אזל** vb., pe. In l. 16, add: *Yom* 87a(47) [*M*: יהוה חליף ותני v. ↓ √1# תני pe., mng. 1.b.2].
- ib. In l. 37, add: Ma ארבא (ד)ב(מ)יא אזלא Gy 221:22.
- 101b ib. In l. 30, add: Ma אזל על/ל- MD 12.
- 103a **אחד** vb. In l. 24, for: בבט, read: בכי.
- 104a **מאחורי** prep. In l. 7, add: Ma מן עהוריא MG 197.
- 117a **אימא דאימא** n. In l. 36, add: Ma עמה דעמה Gy 145:17.
- 119b **איניש** n. In l. 34, add: ליכא ולא איניש there is no one *Tan* 22a(12); ורשום איניש לא אית; no one's mark is on him [i.e. the slave] *Git* 86a(7) // *SŠHai* 7a(11).
- 123b **איסתירא** n. In l. 16, add: Ma אסתירא f. cold coin MD 30.
- 124b **איפשר** adv. In l. 43, add: 3) in syntagm לא איפשר דלא אי/לא איפשר דלא must, obligatory [cf. לא אי סגי דלא, s.v. ↓ √1# סגי pe., mng. 2c]: אי איפשר דלא פגמא פורתא he must have adversely affected it [i.e. the cooked dish] *Pes* 44b(32) // *AZ* 67b(17); מחט נמי אי איפשר דלא מידליא פורתא a needle must also be slightly raised *Šab* 99b(13); *ib.* 22b(15) [↓ קינסא]; 153b(37); אי איפשר דלא מסרך; 153b(37); וניים פורתא he must cling (to the wall) and

- sleep for a while *Yev* 121b(16); *Suk* 2b(48); *Meg* 27a(22); *Ket* 27a(38); *BM* 40b(7); *San* 102b(38); **אי איפשר דלא דארי** a person will definitely carry it [i.e. the **שעטנו**] from one place to another *Anan* 5:25.
- 128a **איתקא** n. In l. 26, add: Ma **עדקא** pl. tresses of hair MD 342; in l. 31, read: GK 74¹.
- 143b **אנבגא** n. In l. 46, for: Shaked, Food [forthcoming], read: Shaked, Food 128.
- 144a **אנדרטא** n. In l. 25, add: [V: **אינדרטיא**].
- 146b **1# אנפקא** n. In l. 5, for: Shaked, Food [forthcoming], read: Shaked, Food 128.
- 149a **אסיר** adj. In l. 5, add: Ma **עסיר** MD 39.
- 150a **איסקוטלא** n. In l. 13, for: **بِإِصْبَعِهِ**, read: **بِإِصْبَعِهِ**.
- 158b **הדי** pron. In l. 12, for: **this, that**, read: **this**.
- 162b **1# ארבא** n. In l. 21, add: For the background of this proverb, see now: S. Friedman, JSIJ 2 (2003) 68+.
- 163a **ארבלא** n. In l. 42, add: Geon. expl.: **כברה**. **בל' ארמי ערבאלא ובל' ישמ' גירבאל** i.e. Arab **عَرَبَال** T-S 28.214.
- 166a **ארחא ופרחא** n. In l. 14, add: cf. Sy **أَرْحَا وَفَرْحَا** ones who come and return (i.e. visitors).
- 164b **ארדיכלא** n. In l. 22, for: 127:6, read: 127:20.
- 172b **1# אשיתא** n. In l. 25, for: < Akk ... 441, read: < Akk *asītu* tower (as part of city wall) CAD A/2 332.
- 174a After l. 37, add:
אשקר* adj. **obvious, evident** (< Mir *āškarāg* CPD 13), in adv. phrase **בשקר** (**באשקר***) **publicly**: **הוה נקטת שיפולך** (**בשקר**) **ורהתת** you would have grabbed the skirt of your garment publicly and have run *San* 102b(14)
Lit.: Sabato, YM 145¹⁰¹.
- 176b **אתי** vb. In l. 21, add: [cf. Ma **עבידבה** **טאתא** so that I should come (and) do good in it Gy 111:4].
- 179a **אתר** n. In l. 13, for: **אתרוותא**, read: **אתרוותא**.
- 182b **באדג** n. In l. 35, for: Shaked, Food [forthcoming], read: Shaked, Food 128.
- 184a **בבא דאבולא** n. In l. 39, for: OAk, read: OA.
- 187a **בדיח** adj. In l. 7, for: **איניש בדיחי אנן** *Tan* 22a(26), read: **איניש בדיחי אנן** *Tan* 22a(26); *M*².
- 190a **בוטיתא** n. In l. 31, read: **שב בוטיתא דפרחא**.
- 190b **בוכרתא** n. In l. 36, add: Ma **בוכרתא** MD 55, s.v. **בוכרא**.
- 197a **בחש** vb. In l. 25, mng. 1, add: [cf. Ma **כמא** **דבאהשאתבה** the more you stir it Gy 216:10].
- 198a **בי** vb. In l. 38, add: Sy **بِي**, **بِي**, **بِي** Nöld, Gr § 240B.
- 201b **בין** prep. In l. 42, add: Sy **... -ل-** Nöld, SG § 251.
- 202b **בניני** prep. In l. 2, remove: **מבניני**.
- 203a **מבניני** prep. In l. 24, remove: < ↓ **בניני**; add: **Ma מן בנינא** MD 61, MG 363.
- 204a **ביסתרקא** n. In l. 23, add: [Var: **עבדא** **וחדא** **בסתרקי** **G**; **חדא** **נוולא** **בסתרקי** Ar (AC 5:322)].
- 207b **בישרא ודמא** n. In l. 35, add: Ma **ביסרא** **בזמא** body Gs 6:24.
- 208a **1# ביתא** n. In l. 18, add: Ma **bi-** (e.g. **בימאנדא** MD 61), ModA **bi, bī** cs. Maclean 31, NADQ 209.
- 221b **בלע** vb. In l. 3, mng. 3, add: Ma **1# בלא** pe., mng. b to be wounded, smitten MD ib.].
- 223b **2# בנייתא** adv. In l. 10, for: MA, read: Ma.

- ib. **בס** adv. In l. 13, for: NP *bas* PED 184, read: NP *pas* PED 249.
- 224a **בסיס** adj. In l. 23, for: air: read: climate.
- ib. **בסם** vb. In l. 45, add: [cf. Sy **ܒܫܡܢܐ** **ܒܫܡܢܐ** Judith 12:12]
- 225a **בעי** vb. In l. 23, move **כל אימת ...** *ib.* 53b(6) to mng. 1.b; in l. 27, for: dies though, read: dies through.
- 226b *ib.*, itpe., mng. 5 – In l. 15, add: Ma **מיתבעיא** it is necessary, **מיבילה** it is necessary to him MD 45.
- 229b **בצר** vb., pe. In l. 18, add: **אי טפא אפסדיה** **אי בצר אפסדיה** דכווציה if (the garment) was larger, he caused him damage because he stretched it. If it was diminished, he caused him damage because he caused it to shrink *Sab* 19b(39); Ar [AC 7:178, s.v. **קצר**].
- 234b **בר אמודאי** n. In l. 5, for: sons, read: son.
- 236b **בר יהודאי** n. In l. 21, add: Ma **בר יאחוטאייא** Gy 226:1.
- 237a **בר כרכושתא** n. In l. 20, add: *BM* 85a(17).
- 240a **מלבר** n. In l. 31, add: (Sy **ܡܠܒܪ** LS 88, Ma **מן לבאר** 228).
- 240a **ברטלא** n. In l. 8, add: Fr, AF 52.
- 249a **בת ארעא** n. In l. 14, add: Geon. expl.: **פיל** לשחין קורין בל"ע אלבתר (**ܐܒܬܪ**) ובלשון ארמי [צננית Ar [AC 7:31, s.v. **בת ארא**] [= **בת ארא**], v. *ib.* 170; for compounds beginning w. **בת** to indicate an infirmity, cf. Sy **ܚܬܐ ܕܠܢܐ** ulcers LS 93.
- 253a **מן אבאתאר** prep. In l. 14, add: Ma **מן אבאתאר** MG 360.
- 257a **גביה** adj. In l. 2ts40, add: **שכיב גבר** 'גביה' a tall man will die *Ned* 41a(31) [Var: **גברא** מגובה Ar (AC 2:249, s.v. **גדרון**)].
- 257b **גביותא** adj. In l. 4, for: Sy MH **גביי** tax collector J 206, **ܓܒܝܝܐ** election LS 100, read: MH **גביי** tax collector J 206, Sy **ܓܒܝܝܐ** election LS 100.
- 261b **גדנפא** n. In l. 39, for: TJ **גִּדְנָף** 2K 16:17, read: TA **גִּדְנָף** TJ 2K 16:17.
- 265a **גובהא** n. In l. 26, add: **גובהא דאיכא בארעא** elevated ground in a field similar to a mound *Ar* [AC 3:407, s.v. **חלם**; expl. **חולסית** Ara 32a(27)].
- 267a **גוואזא** n. In l. 2ts28, for: < Avest, read: < MPar *gavāz* ISK 93 < Avest.
- 267b In l. 19, add: For an alternative rdg. and expl. for mng. 1, v. *infra*, s.v. **זנגא**.
- ib. **גוואזא** n. In l. 25, add: < OP **gawna-* Hinz, ASN 105 [cf. Mlr *gōn* CPD 37].
- 269a **גולפא** n. In l. 25, add: S. Kaufman, *Lešonenu* 37(1973) 102+, *AIOA* 79, suggested connecting this word w. Akk *pagulu*, but no such word is listed in *AHW* 810.
- 270a **גונדא** n. In l. 2, add: A.V. Rossi, *JSAI* 26(2002) 140+, has now shown conclusively that the origin of this word is in Iranian.
- 271b Add: **גופא** n.m. **snare** (√**גופ**; Sy **ܓܘܦܐ** LS 110, Ma **גופתא** MD 85; ↓ **גובתא** pl. **אול** וגו' (ר) **פי** nets and snares *MQ* 11a(6); Ar [AC 1:52])
- ib. **גופלא** n., l. 18 Move this entry before **גופנא** *ib.* 4.
- 272a **גורבא** n. In l. 37, add: Shaked, *Dress* 112, rejects Iranian etym.
- 277a **גהן** vb. In l. 7, add: [Var: **גהון** *F*¹*V*²³].
- 279a **גיזא** n. In l. 25, for: **גיזא** n.m. **fleece** (↓ **גוזל**; Sy **ܓܝܙܐ** LS 111), read: **גיזתא***, pl. **גיזי** n.f. **fleece** (↓ **גוזל**; Sy **ܓܝܙܐ** pl. **ܓܝܙܐ** LS 111)
- 280b **גילדא** n. In l. 19, for: *Ber* 43a(48); Rashi), read: *Ber* 43b(49); Ar [AC 1:221, Rashi)].
- 282a **גיסא** n. In l. 18, add: Ma **גיסא** Bowl 1AC:83 [Walker Vol 187].

- 285b **גלגלא** n. In l. 9, add: [cf. Ma **וארקאיהון** **לאהאדרא** בגירגליא **לאהאדרא** their heaven does not turn on spheres Gy 10:23].
- 288b **גללתא** n. In l. 12, add: **גללתא יקרתא** a heavy stone Ar [AC 7:185, s.v. **קק**; Geon. expl. of MH **כלי מיקר** Šab 151b(10), placed on corpse to prevent it from becoming bloated].
- 291b **גמר** vb., pa. In l. 26, read: *SŠHai* 6a(15).
- 305a **גרף** vb., pe. In l. 15, add: **אי דקא גרף ואכיל** (כותח) and eats (it by itself) *Pes* 44a(22); *V¹⁴Ar* [AC 2:375; ib. 8:66] // *Naz* 36b(7); Ar [AC 8:66]
- 306a **גשושא** n. In l. 10, add: Ma 2# **כשאשא** fathoming MD 224.
- 306b **גתדקא** n. In l. 23, add: For a discussion of this word, see: C.S. Toibes, **ספר זכרון**, **לשלמה סך מאיר**, Jerusalem 1956, p. 132.
- 310b **דקק** vb. In l. 21, add: Ma 1# **דאור** MG 98.
- 313b **דברא** n. In l. 25, add: [cf. Ma **ומאפקי[א] מן** **מאת לבאר** they remove them from town to field IOS 5 (1975) 48:23].
- 319b **דון** vb., pe. In l. 27, add: Ma **דאן וזכון** they brought suit and were victorious ML 13:6; in l. 29, add: *BQ* 70a(10).
- 320a **דקק** vb. In l. 26, remove: **דצי**.
- 327b **דיד** pron. In l. 5, for: (2), read: 2).
- 328a **דידבא** n. In l. 24, add: [cf. Ma **דידביא על דודא** flies which alight on a pot Gy 228:15].
- 331a **דידא** pron. In l. 33, add: [cf. Ma **מינדאם** **דלאו דילאך** Gy 214:11].
- 344a **דנא#2** n. In l. 6, for: an branch, read: a branch.
- 349a **דקק** vb., pe. In l. 21, add: **3. to squash:** **עלייה חבסתיה לבית ודקתיה** crushed the room (below it) and squashed it Ar [AC 6:377, s.v. **פסד**; responsum of Amram Gaon].
- 350b **דרדק** In l. 26, for: OfA, read: LMA; on l. 32, for 121:15, read: 127:15.
- 352a **דרי#2** vb., Pe., mng. 3 In l. 16, add: [cf. Ma **גורא ד'יאקדא דזיקא דאראבה** a burning fire which the wind sustains Gy 216:16]; in l. 39, add: Lit.: Nöld, MG 237³ [etym.].
- 357a **הא** part. In l. 9, add: [cf. Ma **על דה ודה** Gy 77:2; **מן דה ודה** ib. 78:3].
- 362b **הדדי** vb. In l. 7, add: c. w. poss. **ד** fol. a noun [cf. Sy **نَهْنَهْد** Nöld §243] **נינקטו: בידא והדדי** let them hold each other's hand *Pes* 111a(29); **בירכי והדדי** each other's knees *ib.* 108a(37); *V¹⁴*; **רוק' והדדי** each other's spittle *Nid* 42a(30) // *Šab* 99b(10); *Men* 24b(22).
- 364b **הדר** vb. In l. 35, move: **מ'אדם עד קהמה** *Ber* 61a(23) [↓ **ברישא** mng. 2b] to l. 17 after: [v. Gen 7:23:.
- 370b **הוי** vb. In l. 23, add: 1pl. **ליהוי** *San* 39a(31).
- 372b **ib.** In l. 26, move: **לא הוה מצו עבדין מידי** ... 81:26, to: l. 25, fol. *Ket* 62a(20).

כדו היתא דאיר add: **בקריתא דא ארבעין שנין** I have been dwelling now in this town for forty years *Suk* 44b(25) [archaic; v. Satzlehre 43¹].
- 374b **הזוא** In l. 8, add: ↓ **הזויתא**.
- 384a **הלין** pron. In l. 37, add: Sy **هَلِين** LS 177.
- 385a **הם** adv. In l. 17, add: Ar [AC 6:377, s.v. **פסד**].
- 385a **הנדקוקא** n.m. In l. 43, for: **גדגדניות**, read: **גוד(ר)גוד(ר)גוד(ר)גוד(ר)** and corr. similarly in l. 44.
- 386a **הנהו** pron. In l. 11, for: [Lit, read: [lit.

ib. **הנזמין** n. In l. 32, read: Ma **האנזמא(ן)** **האנדשמין**.
- 388a **הנפק** n. In l. 26, for: occurs occurs, read: occurs.
- 400a **זהם** vb. In l. 9, add: **Pe. to be dirty:** **פ'איה נכרית איידי דוהמא לא ניחא ליה** (a man) does not want a wig because it gets dirty *Naz* 28b(18); Ar [AC 6:285]); pass.part. **טיפתא**

- קמייתא לא מיייתנין לה קמי' דרבנן משום
 דוהימא we do not bring the first drop (of
 menstrual blood) before the scholars
 because it is dirty *Nid* 20b(34; *M*).
- 404b זון vb., pe. In l. 34, add: זיינא לך כעניא I
 will support you as a poor man *BM*
 60b(19; Ar [AC 5:93, s.v. סעד, acc. to ed.
 Pesaro]).
- 411a In l. 2, add: זפתא *GC* 124:3 [expl. MH זפת
 MMiq 9:5]
- 417b In l. 9, add:
 זנגא n. bell (< Mlr *zang* Geig, AAC
 168; Ma 1# זאנגא MD 160, Sy ܙܢܓܐ,
 ܙܢܓܐ LS 188, 201, TA זנגא TO Ex 28:34)
 דמהדר ליה למתא שושילתא כלבא זון(ג)גא
 he surrounds the town with chain(s),
 dog(s), bell(s), and geese *Ket* 27a(45; Ar
 [AC 8:93, s.v. שלשל] [Var: גווא *V*¹⁶; expl.
 MH מרקיש זגי דכילת' Mib. 2:9];
 מרקיש זגי דכילת' (PN) used to ring the bells of his net (over
 his bed) *Nid* 17a(8; *M*) [cf. Ma
 ולאמקארקאש זאנגא בתיביל
 he does not ring
 a bell on earth *Lidz*, Jb 85:6; ↓ גזא #2
 Expl. Ar (*Ket* ib.): זוגא שדוא תרגום פעמון AC ib. Cf. the
 // in PT: כגון זוגין ושלשליית וכלבים ואווין PT Giṭ
 45a(3). On *Nid* ib., v. Rashi and Tos ad loc. Lit.: Nöld,
 MG 141; ISK 105.
- 418b זפתא n. In l. 13, remove entry and replace
 with: ↓ זיפתא
- 427b עלייה חבסתיה add: עלייה חבסתיה
 דבית ודקתיה the upper floor crush the
 room (below it) and squashed it *Ar* [AC
 6:377; responsum of Amram Gaon].
- 431a חד num. In l. 27, add: חד עמא one people
San 39a(31); in l. 34, add: [זימנא חדא
 once (at a previous time); ↓ זימנא mng. 2];
 in l. 38, add: cf. ModA *xad yōma* once
 HDJNA 177, NADQ 247.
- 432a חדוותא n. In l. 36, for: Sy ܚܕܘܘܬܐ LS
 216, read: Sy ܚܕܘܘܬܐ LS 217 [ܚܕܘܘܬܐ];
 v. Nöld, MG 119.
- 436a חוטרא #1 In l. 22, add: On *Yev* supra, cf.
 ܚܘܬܪܐ ܕܚܘܬܪܐ ܕܚܘܬܪܐ
 Tobit 5:18.
- 437a חוטרא #1 n. In l. 21, add: 4. stalk, twig:
 pl. ניחוש דילמא נפקו מן הגזע שלשה(1) חוטרי
 ומיכסוני(1) עיקרי הנהו חוטרי let us suspect
 that perhaps three stalks came forth from
 the trunk and the roots of the stalks were
 covered (with earth) *Ar* [AC 8:167, s.v.
 שרטון; v. BB 82a(10)].
- 444b חוזיתא n. In l. 1, add: ↓ הוא
- 450b חירור #1 adj. In l. 39, read: Ma הוירא f.
 הויראריא
- 457b חינגא #3 n. In l. 34, for: temple idol, read:
 idol's temple.
- 458a חינכא n. In l. 5, for: mng. 3, read: mng. 2.
- 466a חלקי n. In l. 23, for: mng. 3, read: mng. 2.
- 474a חנן vb. In l. 2, remove: Ma חנן MD 150.
- ib. חסל interj. In l. 39, add: Sy ܚܫܠܐ
 Gen 18:24, Ma האסלאי ד- etc. MG 198,
 MD 125.
- ib.b חסד vb. In l. 14, for: Ma חסד, read: Ma
 חסד
- 479a חצובא n. In l. 21, for: *Unginea*, read:
Urginea
- 485b חרתא #1 n. In l. 15, delete: חרר #2, and
 move to l. 25, s.v. 2# חרתא.
- 488a חשך vb., pe. In l. 15, add: [on impers.
 usage, cf. Sy ܚܫܟܐ LS ib., mng.
 3, Ma הישכאת, תיהשוך impers. 3f.sg.
 pf./imp. MG 365].
- 492b טבהקא n. In l. 13, for: Shaked, Food
 [forthcoming], read: Shaked, Food 124.
- 496a טוויג n. In l. 34, for: *toī*, read: *tozī*;
 remove: Shaked, Food [forthcoming].
- 500a טיבותא n. In l. 34, add: cf. Ma לגאט
 ܦܒܠܐ ܕܥܘܒܐ MD 230, Sy ܦܒܠܐ ܕܥܘܒܐ
 PSm 1417.
- 502a טעייתא n. In l. 15, for: [Ed: טייתא], read:
 [Ar (ed. Pesaro): טייתא; v. Koh, AC ib., n.
 2)].
- 505b טלניתא n. In l. 32, the references: *Bo*
 9:12; *ib.* 19:4; 58:7; pl. 36:7 should be s.v.

- שלנתיא** a demon (courtesy C. Müller-Kessler).
- 507a **טמם** vb. pal. In l. 28, for: *San* 81b(11), read: *San* 81b(11; *HAr* [AC 5:123]).
- 507a In l. 33 add:
טנן vb. (JPA טנן pa. DJPA 227, MH טנן Moreshet, NVTH 181) **Af. to moisten** ולא נפיק ידי חובתיה אלא במצה דמינטר ליה מחימוץ לשום מצה מכי נפלין מיא עליה. והיכא דא(מ)ט(ג)ינהו לחיטי גוי או חרש שוטה וקטן ... in a case where a gentile etc. who are not in the category of watching moisten the wheat *Seel* 90:28.
- 512a **טפותאי** n. In l. 22, read: **טפותאי**, pl. **טפותאי**.
 ib. **טפי #1** vb., pe. In l. 43, add: *Šab* 19b(39) [v. supra, p. 229b].
- 519a **טרק** vb. In l. 37, for: people no one, read: no one.
- 522a **יבלא** n. In l. 30, delete: **ששמו**.
- 523b **ידא** n. In l. 46, for: in, read: from.
- 524a ib. In l. 1, after: *Ber* 18b(14), add: **d.** כיד- ... יד- to be equal in power to s.o.
- 535b **יליפותא** n. In l. 41, for: **ܢܠܝܦܘܬܐ** read: **ܢܠܝܦܘܬܐ**.
- 545a **יתב** vb., pe. In l. 28, add: pf. 3sg.m. יתי *Tan* 23b(1); in l. 29, add: imper. (כרכו) איתו sit (and eat) *ib.*
- 553b **כדי #1** In l. 22, for: **ד(אמרי) והמרכוף** **א(ית) והמרכוף** **ד(אמרי) כדי**, read: **ד(אמרי) כדי** **א(ית) והמרכוף**.
- 545b ib. In l. 18, add: **סבר למיתב עליה שבעה** **ושלשים** he thought to sit for him (in mourning) the seven and thirty (day period) *MQ* 20b(39).
- 556a **כוורא** n. In l. 40, for: AAC 209, read: AAC 219.
- 557a **דכוות-** prep. In l. 6, add: Ma **דכוות-** MG 363.
- 557b **כווא** n. In l. 32, remove: rejects P etym.
- 558a **כוי** vb., pe. In l. 4, add: [Var: **בישרא** **למיטוי** **P**].
- 566b **כורסיא** In l. 20, for: CAD 587, read: CAD K 587.
- 567b **כוז** vb., pe. In l. 42, for: **מיכוז ...** Ar [AC 5:211], read: **כויז מינה** **מיכוז(ו)ז** he is extremely shy of her [i.e. his sister-in-law] *Yev* 112a(1) [Var: **כויז מיניה** Ar [AC 5:211, acc. to ed. Pesaro]].
- 568a **כחל** vb., pe. In l. 43, add: QA **מרתתא** **למכחל עיני אנש** gall for smearing the eyes of a person 4QTobit^b 4i:14.
- 575a **כילתא #1** n. In l. 34, add: **כילת'** *Nid* 17a(7; *M*) [Var: **כלתיה** Ar [AC 3:261, s.v. גז]].
- 578a **כיפא #2** In l. 5, for: CAD 91+, read: CAD K 91+.
- 581a **כלא** n. In l. 35, add: **כולהו פרשייתא דכלה** all of the weekly pericopes of the *kalla Ber* 8b(3; Ar [AC 4:227, s.v. כל]) [v. infra, s.v. p. 941b].
- 582b **כלי** vb., af. In l. 17, add: **הוו שרו בני** **הוה קא מכליא להו** there were weasels present (in the house, and) she was removing them *BM* 85a(17; Ar [AC 4:328]).
- 586b **כמצורא** n. In l. 11, add: [Var: **קמצורא** Ar (Ar 7:125, s.v. קמץ)].
- 588b **כנע** vb., pe. In l. 30, for: **to bow down**, read: **to acquiesce, submit** (and similarly inl. 31).
- 592a **כסיתא** n. In l. 3, add: Ma **כסיתא #3** MD 199.
- 592b **כסס #1** vb. In l. 4, add: **הוה כרכסתיה** **הייתם אוכלים** [expl. as: **אתה בתאה**; cf. *Sabato*, YM 144]
- ib. **כעכא** n. In l. 43, add: Ma **כוכא** cake MD 206.
- 598b **כרא** n. In l. 2, add: **כרסי כרי** my stomach is my bolster *Git* 47a(21; *MAr* [AC 4:309]). Add also s.v. **כרא**, p. 601b, l. 34.
- 596b **כפף** n. In l. 39, add: **כייף ומיניה זקיף** partially bent and partially straight *GC* 36:9 [of an ארכובה-key].

- 599b **1# כרובא** n. Eliminate this entry and replace it with:
כריבא n.m. crow (perh. < Akk *qārību* CAD Q 132; Ma **2# כראבא** MD 222) sg. קל
 כריבא בליילי the voice of a crow at night
Bo 132:7
 Lit.: Ch. Müller-Kessler, AfO 48/49 (2001/2002) 120.
- 600a **כרולא*** n. In l. 21, for: אובדו(כ)רול, read: אובדו(כר)ול.
- 602a **כרך** vb. In l. 34, for: Af., read: **Itpe**.
- 603a **2# כרכשתא** n. In l. 36, add: [Var: בכרבשאתא Ar (AC 4:329)].
- 610b **כתפא** n. In l. 3, add: ארבעין בתפיה forty (lashes) on his shoulders *San* 26b(40) // *Men* 81a(6).
- 614b **בלא** n. In l. 25, add: [cf. Ma מאתא בלא homeless MD 65, s.v. בלא]; in l. 31, add: [cf. Ma פאגראיהן מן פאגראיהן ומאפקילין לנישמאתא מן פאגראיהן וזבנאיהון בלא they take their souls out of their bodies before their time Gy 223:1; v. MD ib.].
- 621b **לונכא** n. In l. 22, add: sg. וכרכתיה עילוי I wrapped it around a lance *BB* 74a(22; Ar [AC 5:46]) // *San* 110a(54; Ar [AC 5:46]) [רומחא ↓]
- 626b **לית** part. In l. 26, move: והני נשי ... *Qid* 35b(10) to l. 20.
- 629b **לכא** n. In l. 38, for *lak*, read: *luk*.
- 635b **1# מאי** pron. In l. 12, for: ידעין מה טיבותא ... *RH* 20a(19), read: ידעין חברין בבלי מאי ... *RH* 20a(19; *L*).
 ידעין מה טיבותא ... *RH* 20a(19; *L*).
- 639a **מבכלא** n. In l. 5, add: Ch. Müller-Kessler, AfO 48/49 (2001/2002) 122.
- 640b **מגיסתא** n. In l. 33, add: Shaked, Notes 168+ suggests a deriv. < Mlr *ham-kust* neighbor.
- 641a **מגלא** n. In l. 5, add: Švu 46a(43; Ar [AC 2:266, s.v. גזם]).
- ib. **מגר** vb. In l. 31, add: Ma מנגר JAOS 116 [1996] 191.
- 643a **מדלי** adj. In l. 10, add: Ma מדאלי, מדאלי lofty, tall MD 258.
- 646a **מודעא** n. In l. 8, for: [מודעא, read: מודעא.
- 646b **מוזפנא** n. In l. 23, add: Sy ܡܘܙܦܢܐ PSm 1587.
- 649b **מורזמא** n. Move this entry (l. 15) before **מורטקא** (l. 9).
- 651b מותנא** n. In l. 13, remove: *BB* 86a(28).
- 652a **מוזנא** n. In l. 40, for: n.m. food, pl. liveliehood, ..., read: n.m.pl. food, liveliehood, ...
- ib. In l. 43, for: sg., read: pl. האי מן לישנא דמוזני הוא.
- 653a In l. 11, for: מְזִיָּא, read: מְזִיָּא.
- 654a **מוזמנא** n. In l. 11, add: Sy ܡܘܙܡܢܐ PSm 1135.
- 656b **מחיצתא** n. In l. 2, read: < MH מחיצות.
- ib. **1# מחיתא** n. In l. 13, add: Ma מהיתא blow, attack MD 260.
- 658b **1# מטותא** n. In l. 18, add: Ma מאטו favor, במאטותא by grace MD 658.
- 659b **מטי** vb. In l. 44, add: כי היכי דנמטינהו(ו) < > עונה בחודש so that a conjugal period should come about for them [i.e. each of the four wives] once a month *Yev* 44a(12).
- 660a ib. In l. 36, remove: *Yev* 44a(12).
- 666a **מי זריון** In l. 26, for: Shaked, Food [forthcoming], read: Shaked, Food 128.
- 675b **מכבל** adj. In l. 23, read: Y: ܡܚܒܠܐ BAYTN 118.
- 675b **מכותא** n. In l. 7, read: Sy ܡܚܘܬܐ.
- 676b **מכתבא** n. In l. 30, read:
מכתבא n.m. awl (↓ כתב√; Sy ܡܚܘܬܐ LS 352, mng. 1) sg. מכתבא גללא בזע an awl pierces a rock *AZ* 22b(18)
- 677a **מלבנא** n. In l. 23, for brick mold, read: brick kiln.
- ib. **2# מלח** n. In l. 43, read: PN used to steer the boat (to take possession).

- 678b **1# מלי** vb. In l. 23, mng. 2, add: [cf. Ma לִמְאֵלִיךְ כּוֹלָא דְמַלְיָתְבָּהּ why do you paint it with kohl powder? Gy 116:16].
- 690a **מסורקא** n. In l. 21, move: [cf. Sy ... 1114:15] to l. 20 before usage b.
- 695a In l. 6, for: – **מעלי**, read: **מעלי**.
- 700a **מצי** vb. In l. 3, add: c. w. ד־ + imp. [rare]: **לא מצינא דאִיגלגיל בהךך** I cannot put up with you *Ket* 70b(17; *V*⁵); *ib.* 86b(29); *Git* 7a(16); *BQ* 27b(40); *BB* 60a(16; *F*²).
- 702a **מקן** n. In l. 18, add: (cf. MH **מקן ספרים** MŠab 9:6).
- 703b **מרגא** n. In l. , 42, for: 402, read: LS 402; in l. 43, for: verdure, read: verdure MD 252.
- 707a **מריא** n. In l. 31, for: Eliezer, read: Eleazar.
- 710a **מרמיצא** n. In l. 31, add: C. Müller-Kessler, *Baghdader Mitteilungen* 29 (1998) 332⁹ [dissim. from a rt. **מצמץ**].
- 711a **מררא** n. In l. 22, for: TA **מִרְרִין** pl. TJ Is 5:21, read: **מִרְרָא** Tg Is 5:20.
- 712a **משדרנא** n. In l. 4, add: Sy **ܡܫܕܪܢܐ** PSm 4070.
- 715a **משכונא** n. In l. 25, add: < Akk *maškanu* CAD M 372, mng. 6; AIOA 70).
- 717a **משרא** n. In l. 31, for: < Akk ... 261, read: < Akk *mus/šārū* B garden CAD M/2 235; in l. 36, add: > MH **מִשְׂרַר** Yeivin, BV 820¹⁹.
- 719a **מתוכילתא 2#** n. In l. 23, read: is there something which can be eaten with bread?
- 720a **1# מתיבתא** n. In l. 34, add: **וכולהו מתיבתא** and **דרקיעא אמרי** all of the members of the heavenly academy say *BM* 86a(29).
- 721b **1# מתנא** n. In l. 31, add: **אמ' ליה] במיתנא** [אמ' ליה] **אנא נמי במיתנא קאמינא מידי דבעי מיתנא** he said to him: (The purse) is with a cord. I also speak of (a case) with a cord. Concerning something which requires a cord (to be lifted) *BB* 86a(28; *P*¹).
- 727b **נגד** vb. In l. 17, for: mng. 4b, read: mng. 4b].
- 728a **ib.** In l. 3, mng. 1, add: [Sy pa., PSm 2278; cf. Ma **בשאוטא דנורא מיתנאנאר** he will be flogged with a scourge of fire MD 289 (also *ib.* pa.); v. Nöld, *ZA* 39 (1915) 149¹].
- 730a **2# נגע** vb., pe. In l. 22, add: cf. QA **נגיעי שד** afflicted by a demon 4QTobit^b ar, frg. 4i, l. 13
- 735b **2# נוול** vb., pe. In l. 14, add: **וחדא נוולא** and one (maidervant knew how to) weave bedding *BB* 13b(27; Ar [AC 5:323]).
- 739a **נוריתא** n. In l. 19, for: *Ranuncubus*, read: *Ranunculus*.
- 741b **נחש** vb., pa. In l. 42, add: **ומנחישנא לזבוני** I divine [i.e. it is inauspicious] to sell (it) *Qid* 59a(31; OHP *ib.* 217:6).
- 746b **נטרתא** n. In l. 25, add: Ma **נאטארטא** MD 282.
- 749a **ניזהא** n. In l. 20, for: boat, read: boatman.
- 750a **ניטופתא** n. In l. 34, for: **גִּטּוּפְתָא**, read: **גִּטּוּפְתָא**.
- 755b **נלא** In l. 11, for: **יארו(ר)ד**, read: **יארו(ר)ד**.
- 757a **נסב** vb., pe. In l. 14, add: Ma **גובריא** **זואא** [= דנסבי] Gy 15:7.
- 768b **נפק** vb., pe. In l. 5, add: **להכי אפקיה רחמנא** for this reason the Merciful One wrote it [i.e. robbery] with two terms [viz. **עשק**, **גזול**; v. Lev 5:20off.] *BM* 111a(37; Ar [AC 6:279] *MF*¹).
- ib.** af., mng. 7b In l. 17, add: [cf. Ma **פיריא** **למאפיק** (the tree) does not produce fruit for its owner].
- 769b **1# נפש** vb. In l. 25, add: [cf. Ma **אנפיש** **זוא** he bestowed upon me a great radiance Gy 79:22].
- 772b **נציח** adj. In l. 10, for: starw whis, read: star which.

- 772b **נקד** vb. After l. 14, add: For the use of **נקד** pa. also in Ma with regard to the ritual preparation of meat, cf. **בפארזלא נכוס** **והאליל ואשיג ונאקיד ובאשיל ואכול** let him slaughter (it) with iron, wash, clean, cleanse, cook, and eat (the meat) Gy 18:5.
- 777a **נקש** vb. In l. 13, for: **with**, read: with.
- 778b **נשט** vb. In l. 22, add: [Var: **לא** (שוט) **HeAr** (AC 5:393)].
- 783b **סביא** n. Additional evidence for this word comes from Pešitta to Is 1:22 where BH **סְבִיאָךְ** is translated by **سُفْهَاتِكُمْ** your tavern keepers.
- 790b **סגד** vb. In l. 44, add: **כרעית וזגדית** I knelt and bowed down *CMB* M145:13 (cf. Ma זג MD 162).
- 790b **סהדא** n. In l. 39, for: OSIEI, read: OSIEO.
- 793b **סוכתא** n. In l. 28, read: **סוכְתָא**, pl. **סוכי**.
- 793b **סום** vb. In l. 19, add: Ma **סום מסאניא** Gy 25:15, **וּסאַנדליאַ יאַקדאַנאַ סאַימלָהּ בליגרה**, he puts sandals of flame on his feet Lidz, Jb 100:7
- 821b In l. 18, for: **1# סנדלא**, read: **סנדלא**.
- 822b **סני** adj. In l. 15, mng. 1, add: Ma **מינדאם** **דְסַנְיַא** Gy 214:13 (Var); in l. 19, mng. 3, add: Ma **גאַבראַ דְסַנְיַא בדמותה** Gy 218:9.
- 830b **סרהב** vb., Quad. In l. 4, add: (Sy **سرحب** LS 716, s.v. **سرحب**).
- 838b **2# עבדא** n. In l. 32, add: M. Macuch, *JSAI* 26(2002) 109ff., has now shown on the basis of Sasanan legal texts, that the term **עבדא דמורא** should be translated “servant of the fire” [i.e. belonging to the personnel of a fire temple] and corresponds to Mlr *bandag i ātaxš/ādurān bandag* or *anšahrīg i ātaxš*. Therefore, the reference should be moved s.v. **1# עבדא**.
- 843a **עד** prep. In l. 40, add: Ma **מן ... ואלמא** MG 358.
- 845a **עדי** prep. In l. 11, add: **עדי כפנא טוב** this is still hunger *Ber* 42a(3; OHT ib. 94:8)
- ib. In l. 16, for: Eps, Gr 10, read: Eps, Gr 24.
- 846b **עוור** vb. In l. 33, add: Ma **עור, אור** pe., pa., af. etpa. MD 11.
- 850a **2# עטר** vb., pe. In l. 37, add: **2. to delete, remove:** **קא עטרי להו להלין** וכד חזו סופרים קא עטרי להו להלין ווי when the scribes saw (that people added unnecessary *waws* in verses, e.g. **אַחַר תְּעַבְרוּ** Gen 18:5) they deleted these *waws* *Ar* [AC 7:189, s.v. **עטר**; Responsum of Hai Gaon on **עיתור סופרים** Ned 37b; Var: **קא עבדין להון** TGHark 103:16]
- 851a **עיבדתא** n., mng. 1b In l. 7, add: pl. **דין עביד תרתין עיבדתא** this (utensil) does two types of work *GC* 29:6 [w. ref. to pop. etym. of **זומולסטרא** MKel 13:2].
- 853a **עיטרנא** n. In l. 21, for: cedar oil, read: pitch LS 521, mng. 2.
- 853a **עינא** n. In l. 39, add: ↓ **טביעות עינא**.
- 855a **מיעלוי** prep. In l. 14, add: Ma **מן עלאוי** MG 360.
- 857a **2# עינא** n. In l. 17, for: n.m., read: n.f.; ib.; in l. 18, read: Sy **جِنَاء** f., pl. **جِنَائَا** ..., Ma **אינא** f., pl. **אינאתא**.
- 865a **עלל** vb., pe. In l. 44, add: Ma **אילה ונאפקה** those who move about (his house) MIT 28:13; ib. 23:14.
- 871b **1# עני** vb.m pe. In l. 27, add: [cf. Ma **עוניאן אב עוניאן** answer me, my father, answer me Gy 219:7].
- 872b **עניותא** n. In l. 4, add: Ma **1# עניותא** MD 26.
- 875a **עפרא** n. In l. 39, add: cf. Ma **עקאפרא** **דִיאַחוּטאַיַא** dust on the mouth of the Jews CP 173:16.
- 881b **ערטיל** n. In l. 1, for: Gy 226, read: Gy 227:19.
- 885a **עתיק** adj. In l. 11, add: [cf. Ma **בראמשא** **שאתין האתיקא** they drink old (wine) in the evening Gy 176:21].
- 886a **פא** conj. Eliminate this entry. The text reads: **באביר** (courtesy C. Müller-Kessler).

- 890b **פומא** n. In l. 10, for: *qof, sade, and alef*, read: *pe*.
- ib. **אפום** prep. In l. 26, mng. I.1, add: [cf. Ma על פומה דדודא יאתביא (the flies) sit on top of the kettle Gy 188:15]
- 893a **פורצנתא*** n. In l. 13, add: ↓ פרצידא.
- 898b **פטרוא** n. In l. 28, for: Shaked, Food [forthcoming], read: Shaked, Food 126.
- 898b **פיגנא** n. In l. 4, for: πῆγανον, read: πῆγανον
- 908b **פכר** vb., pe. In l. 2, for: put on, read: remove.
- 910b **1# פלא** n. In l. 24, for: the your waist, read: your waist.
- 928a **פרדיסא** n. In l. 28, add: cf. وَيُسَمَّى الْمَوْضِعَ فِيهِ كَرْمٌ فَرْدَوْسًا Jawal 117:14.
- 928b **פרהדיא** n. In l. 36, add: [Var: פרחדיא P].
- 929a **פרהו** vb., quad. In l. 8, add: For possible occurrences of this rt. in the magic bowls, v. Ch. Müller-Kessler, AfO 48/49 (2001/2002) 121.
- ib. **פרוונקא** In l. 36, read: let the one who makes the proclamation be the messenger (who delivers it).
- 931b **פרולא** n. In l. 34, add: On פרולא הינדואה v. now: D. Levene & B. Rothenberg, JQR 92 (2001) 122+.
- 933b **פריצותא** n. In l. 24, add: Ma 1# פירצא debauchery MD 372.
- 937a **2# פרש** vb. In l. 8, add: [cf. Ma כולמאן מיתפרא למארשיא whoever lends will be repaid Jb 16:2].
- 937b **פרצידא** n. In l. 34, add: ↓ פורצנתא.
- 940b **פרש** vb. In l. 27, for: Var, read: expl. RaH.
- 941a **פרשתא** n. In l. 29, for: פרשתא n.f., read: פרשתא, pl. פרשייתא n.f.
- ib. **2# פרתא** n. In l. 31, read perh.: פִּאֲרִי, on basis of Sy voc. فَرْتَا BBah 198:24 [v. Löw, LW 420].
- 941b ib. In l. 1, add: pl. לאשלומינהו לכולהו פרשייתא דכלה to complete (reading) all of the weekly pericopes of the *kalla Ber* 8b(3; Ar [AC 4:227, s.v. כַּלְסָ] [= RaH; v. OHR ib. 6:18].
- 942b **פשט** vb., pe. In l. 13, add: פשיטא כרעה her legs were stretched out (into the path) MQ 16b(25).
- 945b **פשקצא** n. In l. 43, for raven, read: griffin (Manichaean P *pškwč*, Peh *baškuč* CPD 17). After entry, add: Lit: W.B. Henning, BSOAS 12 (1947) 41+.
- 945b **פתורא** n. In l. 39, add: Y: פְתוּרָא BAYTN 167. On the poss. connection w. Akk *paššuru*, v. AIOA 81+.
- 948a **פתיכתא** n. In l. 2, add: Ma פאתיכאתא brocades MD 366.
- 950a **צבותא** n. In l. 7, add: צבוביאנא דנאפשיה MD 390.
- 950b **צבי** vb. In l. 9, for: lit., read: [lit. So also in entries s.v. *sade*: 951b:11; 952b:14; 957b:35; 958a:34; 961a:4; 962a:23; 966a:20; 966b:38; 968b:32; 969b:47; 970b:4; 971a:16; 31; 972b:40; 973a:31; 974b:21.
- 951a **צבת** vb. In l. 42, for: // צוית *Nid* 37a(1), read: ; צוית *Nid* 37a(1) [imper. f.sg.].
- 953a **צדרא** n. In l. 3, for: 623, read: 622.
- 955b **צונמא** n. In l. 2, read: can hard rock be sown?
- 967a **צלמא** n. In l. 24, mng. 4, add: Ma צילמי MD 393.
- 972b **צרך** vb., pe. In l. 38, for: gugarantor, read: guarantor.
- 982a **קבר** vb., pe. In l. 30, add: וקברי לה they bury it [i.e. the fig tree] *Tam* 30a2(V¹⁰Ar [AC 8:167, s.v. שרטון]); in l. 32, move דמקבר ... 221:17 after l. 39 and add: Pa. id.
- 983a **קדה** vb. In l. 42, add: [Var: לאקדוחי (Af. inf.) *GLVV*¹⁷Ar (AC 7:64)].

- 986b **מזן קדם** prep. In l. 6, add: Ma מן קודאם MD 986.
- 990a After l. 33, add:
קרוז* adj. **short** (< **קרוז*** w. dissim. of *q-s* > *q-z*; ↓ **קצץ**√, **קוצ**, **קצץ**√; Ma **קרוז**, **קרוז**, **קרוז** MD 34, 1# **קוסא** MD 408) pl.m. **ננסין** **ואם שוקיה ננסין** if its thighs are short they are called *q*. Ar [AC 5:247, s.v. **מרמוזא**].
- ib. **קוטרא** n. In l. 26, add: Ma 1# **גוטרא** MD 83.
- 991b **קולפא** n. In l. 13, add: S. Friedman, *JSIJ* 2(2003) 31+.
- 992a **קולפא**, **גולפא**, **גולפא** n. In l. 13, add: **תרי גולפי** **בלעת** you will receive two blows *Ber* 56a(43); *ib.* 45.
- 994a **קום** vb., pe. In l. 46, mng. 13a, add: [cf. Ma **וקאם רמא לפגרה ד'יהאנא** he threw PN's body *Gy* 194:5].
- 995a *ib.* In l. 46, mng. 15, add: [cf. Ma **על וקאם** **רושומאי** he understood my sign *Gy* 143:8].
- 996a *ib.* In l. 27, for: is, read: was.
- 1005b **רשי** 1# vb. In l. 26, for: Ma **רשא** pe., read: Ma **רשא** pe., af.
- 1008b **קטר** vb. In l. 40, add: Ma 2# **גטר** pe., pa. MD 88.
- 1015b **קיקלתא** n. In l. 14, add: Ma **קיקלתא**, pl. **קיקליא** MD 412 [sic].
- 1018a **קלי** vb. After l. 7, add: Note also the Geonic usage [**פי' בספרים**] quoted w. ref. to *BM* 70a(14): **דכמה דמיקלי נחשא בצרי דמיה** (the more the copper is burnt, (the more) its value decreases Ar [AC 3:455, s.v. **חסך**; *M*: ... **פי' דכמה**; v. DS, loc. cit., n. ב].
- 1019b **קליש** adj. In l. 21, for: thin, read: light.
- 1020a **קלל** vb. In l. 1, for: made a ruled, read: ruled.
- 1024a **קמט** vb. In l. 9, add: **כל היכא דהוה קמיט** wherever (the ground) was hard [lit. constricted] *Šab* 34a(4); Ar [AC 6:157, s.v. **רפי**] [**קשי**; ≠ ↓ **עבד**].
- 1026a After l. 2, add:
- קמע** vb. **to bind of an amulet** (denom. < ↓ **קמיעא**; cf. Sy **قَمَعَ** LS 673) **Itpe. to be bound of an amulet**: **הדין קמיעא דאיתקמע על שום אימי בת קאקי** this amulet which has been bound in the name of PN *CMB* M123:1; *M*155:9
- 1030a **קנס** vb. In l. 2, remove: nnot.
- 1032a **קפיא** n. In l. 8, add: Ma **קופיא** *Lidz*, *Jb* 165:2 [// **ריש צוציאא** end of the plaits of the hair; v. *Eps*, *Stl* 312].
- 1035a **קציר** adj. In l. 7, add: **שוניהו אבא לכולי קצירי** PN has made all of them sick people *Ber* 60b(13).
- 1039b **קרטליתא** n. In l. 24, read: **כלכלה**; l. 25, read: **כפישה**.
- 1040a **קרי** 1# vb. In l. 11, add: **קרא תרנוגלא** the rooster crowed [lit. called] *Yom* 20b(12) [expl. **קריאת הגבר** *ib.*; cf. Ma **מיקריא** **תארנאולא** *Lidz*, *Jb* 124:5].
- 1042b **קרינא** n. In l. 43, read:
קרינא, **קרינא** n.m. **maker of a proclamation, reader** (↓ **קרי** 1#, 2# **קרא**; cf. Sy **قَرِيْنٌ** teacher of reading LS 691) sg. **1. maker of a proclamation** [cf. Sy **قَرِيْنٌ** proclamation LS 690]: **קרינא דאיגרתא הוא ליהוי פרוונקא** let the one who makes the proclamation be the messenger (who delivers it) *San* 82a(55) // *ib.* 96a(50) // *BM* 83b(32) [prov.]; **2. reader (of the Pentateuchal text)**: **חד קרינא קארון(י) להון ארבעה** (of the Decalogue) for them *TGAs* 42 100:31
- 1045a **קרנא** n. In l. 6, add: on the use of this word in the mng. principal already in the 7th cent. BCE argillary texts, v. Lipinski, *The Aramaeans, Their Ancient History, Culture, Religion*, Louvain etc. 2000 582 [mng. 5].
- 1046a **קרקבנא** n. In l. 38, for: Ma **קארק[ן]באנא**, read: Ma **קורק[ן]באנא** [sic].
- 1047a After l. 14, add:

- 2# קרקש vb. Quad. to drive away:**
 ↓ √1# כרכש.
- 1048b קשי adj. In ll. 21-22, remove: מתניתין קשתיה ... *Pes* 14b(6); in ll. 22, move: *Ned* 5b(9); *Men* 103a(24) to l. 26.
- 1059b רגל vb. In l. 3, read: i.e. مُسْتَمَرَّة מן רגיל מְעָאד i.e. 'remaining'.
- 1060a רדיא n. In l. 35, move: cf. Sy ... mng. 2b, to l. 32, s.v. 2# רדי vb.; add: Ma 1# מארדיתא MD 253, mng. b.
- 1063a רוחא n. In l. 5, read: האי כוחלא ... אוקומי מוקים ארווחי לא מרווח.
- 1065b רומא n. In l. 19, add: [cf. Ma מאלכא ועומקא king of the height and depth, i.e. the entire universe *Gy* 281:15].
- 1067b רושמא n. In l. 18, for: *Tarbiz* 3 [1933], read: *Tarbiz* 4 [1933].
- 1075b ריחיא n. In l. 39, add: [cf. Sy ריחיא Afr 151:7].
- 1078a רישא n. In l. 34, mng. 4, add: והו צריכי לרישא they needed a head (of the academic session) *Hor* 14a(15); כל דאמי מילתא לא מפריך להוי רישא (and) is not refuted by the head (of the academic session) *ib.*
- 1084b רכסא In l. 36, for: CAD 108, read: CAD R 108.
- 1084b רמץ In l. 40, add: Sy רמץ rheum in the eyes LS 735.
- 1092a רפס 2# vb. In l. 14, add: Ma למירפאס אינא in the twinkling of an eye MD 271.
- 1092b רפת vb. In l. 4, add: [Var: מרפסן Ar (AC 7:293)M; cf. ↓ רפסתא].
- 1092b רציצא Move this entry (l. 33) after רציץ (l. 35).
- 1094a רקודא n. In l. 17, for: مُعْرَب read: مُعْرَب.
- 1097a רתת vb. In l. 7, add: Pe. to tremble: דריתא ידיה (PN) whose hand trembles *BB* 167a(30); Ar [AC 7:313, s.v. 4רת, ed. Pesaro].
- 1098b שאל vb., pe. In l. 22, read: *Sab* 30b(12) [passive].
- 1101a שבה vb., pe. In l. 43, for: ; cf. Ma ... pass.part.read: , Ma 2# שהב to grow [cf. שבה דולבא דשאהבא באופה a well-grown plane tree which grows in its foliage *Gy* 216:13].
- 1103b שבילתא n.f. In l. 16, add: Sy שבלילתא LS 752.
- ib. שבע vb., af. In l. 28, add: Ma 3# שבא af. MD 447.
- 1106b שברא n. In l. 16, add: Löw, *Flora* 3:507+.
- 1107a 1# שבש vb. itpa. In l. 34, add: והו משתבשי באלו מילי בהווא זמן וסברי דהכי דקדוק משום דהכי מסתבר they erred at that time in these words (by adding a superfluous *waw*) and thought that this was the exact reading, since (the *waw*) seemed necessary *Ar* [AC 6:189, s.v. עטר; responsum of Hai Gaon; v. OHT *Ned* 35].
- 1107b 3# שבש vb., pa. In l. 14, read: he can sit on the other side (of the door) and persuade him [i.e. the child] with nuts.
- 1111a 1# שדי vb., pe. In l. 26, add: [Ma וראייק מירתא he spits and ejects gall *Gy* 115:19].
- 1111b ib., itpe. In l. 17, add: [cf. Ma גיראך על מאן מישתאדיא against whom are your arrows shot? *MIT* 22:160].
- 1112a 2# שדי vb., pe. In l. 41, add: אמיה דישי PN's mother was spinning thread *San* 95a(45); Ar [AC 8:26] [v. *ib.*, note 5].
- 1113b 1# שדרא n. In l. 6, add: Ma שידיריאתא pl. ropes, chains MD 460. In l. 12, add: כיון דלא שריר שדריה since its [i.e. the fish's] spine is not strong *Sab* 145b(35); *VAr* [AC 8:160].
- 1115a שוב vb. In l. 41, add: Geon. expl. (*Hul* *ib.* // *Pes* *ib.*): מייצן ליה לדמיה) Ar [AC 7:26, s.v. צמת] (cf. ↓ מצץ pe.).
- 1120b שומנא n. In l. 29, add: Note, however, that

the mng. of פירא in the phrase שומנא דפירא may be 'ditch' which was employed for keeping fish (↓ פירא #2).

1122b In l. 28, add:

ואף על גב דקא שופא n. (uncertain) pl. דקא על גב דקא even though he does (it) [i.e. breaking down the door] with ... *Yom* 84b(30)

Note the varr.: ואע"ג דקא מתבר ליה בשיבי Ar (AC 8:8) [↓ שיבא #1]; שיפא #1 Rashi [↓ שיבא #1].

1123b שוצרא n. In l. 15, remove: Flora 1:384+;

1127a After l. 6, add:

הוות קא שזרה שזר vb. Pe. to spin thread: she was spinning thread *San* 95a(45; Ar [AC 8:45])

This root which is well known in the MWA dialects [v. DJPA 543] is most likely a corruption here, since JBA employs the roots שזר #2, שזר #1, and שזר for this concept.]

1127b שחלא n. In l. 38, for: *HGI* 226:24, read: חמרא דשפייה בשחלא דהוצי wine which he poured into a strainer of palm branches *HGI* 226:22 [cf. BBah infra].

1131a שיבא #1 n. In l. 7, add: [cf. Ma שובא JRAS 1937 591:81].

1132a שיבטא n. In l. 11, add: < Akk *šibtu* plague, epidemic CAD Š/2 387; OA שבט Fekh 38 [v. AKY 224].

1135a שייד vb. In l. 15, add: (cf. OfA: זי לא TADB 3.12.6).

1136a שימשא n. In l. 36, for: n.m., read: n.f.

1148a שלחך vb., quad. In l. 23, add: [Var: ומשחף Ar (AC 8:54; ib. 82, (ס"א)]; דמשחלפי(ן) אמר *Nid* 61a(21; RaH [Tos ib., s.v. שחלופי (ר') אמי] [of women sleeping in the same bed].

1153a שלף #2 vb., pa. In l. 27, add: משלפ(ן) *Nid* 61a(21; Ar [AC 6:35; ib. 8:88]).

1156b שזט vb., pe. In l. 3, add: *Hul* 84b(26; Ar [AC 1:128]) [↓ אמורא].

1163b שמתא n. In l. 38, add: on the assim. -dt-

> -tt- in this word, cf. Ma פקאתא (< פקאדתא) command MIT 28:6; ib. 9.

1168b שעתא n. In l. 29, after: 41a(39), add: [euph. for after death].

1169b שפי #2 vb., pe. In l. 38, add: *HGI* 226:22 [of wine; v. ↓ שחלא].

1180b שריגדונא n. In l. 37, add: on the rdg. in *V*¹⁶, cf. Ma שאנגרוניא Or 15 (1946) 328:23 (a disease).

1182a שרק #3 vb. In l. 19, add: JPA שרק DJPA 846.

1182a שרר vb. In l. 41, for: DSS, read: DSA.

1184b שתי vb., pe. In l. 37, add: Ma ... שיתליא שתינ דמיא Gy 26:1.

1188a שבע vb., pe. In l. 2, for: (e/a), read: (/a).

1196b תובליא n. In l. 23, for: 33b(13), read: 33b(13; *P*¹); add: *Švu* 46a(43; Ar [AC 2:266, s.v. גום]).

In l. 36, add: Geon. expl.: כל אילן שהוא גבוה ואין עולין לו אלא בחבל [ב"ב סט ע"ב] כמות דקלים שבבבל שעולים להם בחבל ושמו תובליא Ar (AC 8:197).

1200b תליתאי adj. In l. 29, read: ביום תליתאי בירח תליתאי.

1201a מתחות prep. In l. 30, add: Ma אתותיא מן MG 360.

1209b תליתאה adj. In l. 34, add: [Ma לישאנא תליתאי Gy 287:4].

1218b תני #1 vb. In l. 19, add: Sy *ܬܢܝ* he warned us a second time Afr 487:18.

1223b תעניתא n. In l. 33, mng. 1.b, add: [cf. Ma כול יומא בצאומא יאתביא they fast the whole day Gy 121:6].

1231a תרבצא n. In l. 17, before sg.cs., add: 1. courtyard:

ib. In l. 21, for: *ܕܠܝܘܢܐ*, read: *ܕܠܝܘܢܐ*; in l. 18, for: the house, read: his house.

1232b תרה vb., itpa. In l. 21, for: <i>Šab</i> 134a(34; <i>V</i>); [<i>M</i> :..., read: <i>Šab</i> 134a(34; <i>V</i>) [<i>M</i> :...]	1234a ib. In l. 5, add: Ma תרין תרין MG 348.
1233a תרי num. In l. 45, add: Pal תרויהון PAT 420, ModSy <i>tirwe</i> , etc. NSGr 154, Maclean 326; in l. 47, add: ModSy <i>tre</i> , f. <i>tirte</i> Maclean 326, <i>tre</i> HDJNA 312, f. <i>tarte</i> ib. 313.	ib. תריסר num. In l. 16, add: ModA <i>tre'sar</i> HDJNA 313. ib. תרי בשבא n. In l. 36, add: Ma תרין תרין דהאבשאבא MD 115.